

Tlačová správa, 2.11.2016 (revidované 14. a 21.11.2016)¹

Ocenenie Nemocnica roka 2016 získali nemocnice v Nitre a Starej Ľubovni

Ocenenie nemocníc inštitútom INEKO podľa vybraných ukazovateľov spokojnosti pacientov, kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti, hospodárenia a transparentnosti za obdobie 2012-2015

Ocenenie Nemocnica roka 2016 v kategórii štátnych univerzitných a fakultných nemocníc získala **Fakultná (FN) nemocnica Nitra**, čím si o jedno miesto vylepšila svoje postavenie pred roka. Na druhé miesto sa dostal skokan roka v tejto kategórii - Fakultná nemocnica s poliklinikou F.D. Roosevelta Banská Bystrica. Tesne za ňou sa v hodnotení vybraných ukazovateľov spokojnosti pacientov, kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti, hospodárenia a transparentnosti umiestnila minulý rok víťazná Ústredná vojenská nemocnica (ÚVN) SNP Ružomberok - FN. Výrazne nadpriemerný počet bodov získala ešte aj Univerzitná nemocnica (UN) Martin.

Doménou FN v **Nitre** sú najmä suverénne najlepšie hospodárske čísla spomedzi štátnych univerzitných a fakultných nemocníc. V tejto skupine zariadení uhrádza nitrianska nemocnica ako jediná svoje faktúry načas. Môže sa tiež pochváliť nízkou reoperovanosťou pacientov (t.j. nízkou nutnosťou opakovať operácie) a úmrtnosťou na jednotke intenzívnej starostlivosti (JIS). Víťazná nemocnica nemá príliš dobré čísla pri úmrtnosti na akútnu mozgovo-cievnu príhodu a jej výraznou slabinou je predovšetkým relatívne nízka otvorenosť voči verejnosti. V tohtoročnom indexe transparentnosti, ktorý zostavila na základe 19 subindikátorov Transparency International Slovensko (TIS), získala FN Nitra vo svojej kategórii spolu s UNLP Košice najmenší počet bodov.

Naopak, jednoznačným lídrom v transparentnosti štátnych nemocníc sa stala FN s P F.D. Roosevelta v **Banskej Bystrici**, ktorá od roku 2015 realizuje projekt Otvorená nemocnica, čo jej tiež zaiste pomohlo k posunu na druhú priečku v celkovom rebríčku hodnotenia štátnych nemocníc. Banskobystrická nemocnica sa hrdí najnižším relatívnym počtom úmrtí na akútnu mozgovo-cievnu príhodu vo svojej kategórii. Zlepšiť by sa mala v platobnej disciplíne – vykazuje veľmi vysoký dlh po lehote splatnosti.

ÚVN v **Ružomberku** dominovala vo svojej kategórii v najnižšom relatívnom počte sťažností od pacientov a pri ukazovateli úmrtnosť po operáciách. Nízke (t.j. dobré) čísla má aj pri úmrtnosti po

¹ Úprava bodov v kategórii ukazovateľov Transparentnosť

V záujme vyššej objektivity a presnosti hodnotenia sme dňa 14.11.2016 pristúpili k nasledovným bodovým revíziám v rámci ukazovateľa Index transparentnosti:

- Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca – Hospodárske informácie: z 0b na 1,5b a Informácie o kvalite a efektívnosti: z 0b na 1b – upozornenie na chybu; Odozva na žiadosť: z 0b na 2b – sprístupnenie dát tesne pred zverejnením výsledkov
- Nemocnica s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s. – Odozva na žiadosť: z 2b na 0b – chýbajúce (nedodané) dáta
- Nemocnice Žiar nad Hronom a Rimavská Sobota (Svet zdravia) – Odozva na žiadosť: z 2b na 1b – chýbajúce dáta za RS
- Fakultná nemocnica s poliklinikou F.D. Roosevelta Banská Bystrica – Informácie o sponzoroch: z 0b na 0,125b – oprava
- Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš – Prístup k zmluvám a ich zverejňovanie: z N/A na 1,66b - pridanie indikátora a jeho ohodnotenie

Za vzniknuté chyby sa ospravedľujeme. Transparency International Slovensko

mozgových príhodách. Na druhej strane, vojenská nemocnica vykazuje v kategórii štátnych univerzitných a fakultných nemocníc najvyššiu úmrtnosť na JIS.

Premiantom v spokojnosti pacientov spomedzi štátnych nemocníc je UN v **Martine**. Navyše za celé sledované štvorročné obdobie nedostala ani jednu pokutu od Úradu pre dohľad (ÚDZS) za zle poskytnutú zdravotnú starostlivosť. Martinská univerzitka však príliš neboduje pri indikátoroch kvality, ale to môže súvisieť s relatívne náročnejšími diagnózami a zdravotným stavom pacientov, ktoré rieši. Keďže však ešte nedisponujeme relevantnými dátami z DRG-systému, ktoré by zohľadňovali rozdiely v tom, akí pacienti do nemocníc prichádzajú, zostáva toto vysvetlenie zatiaľ len v rovine domnienok.

Najmä bodové minimá pri ukazovateľoch celková spokojnosť pacientov, reoperovanosť, rehospitalizovanosť do 30 dní, úmrtnosť na mozgovo-cievnu príhodu a čiastočne aj pri úmrtnosti po preklade z JIS zapríčinili, že na konci rebríčka v kategórii štátnych univerzitných a fakultných nemocníc sa umiestnila FNsP **Žilina**.

Kategória štátne univerzitné a fakultné nemocnice		Rating [0; 100]	Spokojnosť pacientov	Kvalita ZS	Hospodárenie	Transparentnosť
1.	Fakultná nemocnica Nitra	60,1	52	65	100	7
2.	Fakultná nemocnica s poliklinikou F.D. Roosevelta Banská Bystrica	56,0	53	53	39	92
3.	Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok - fakultná nemocnica	55,2	80	47	49	45
4.	Univerzitná nemocnica Martin	52,4	89	35	49	42
5.	Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky	47,5	44	57	66	4
6.	Fakultná nemocnica s poliklinikou J.A. Reimana Prešov	42,8	23	58	23	63
7.	Fakultná nemocnica Trenčín	42,2	44	39	47	43
8.	Fakultná nemocnica Trnava	35,5	28	19	53	71
9.	Univerzitná nemocnica Bratislava	35,3	24	60	1	33
10.	Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice	30,0	32	38	26	10
11.	Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina	23,2	10	19	50	20
Priemer		43,6	43	44	46	39

Pozn.: Nemocnice možno porovnávať len v rámci svojej kategórie.

Zdroj: INEKO

V kategórii všeobecných nemocníc sa laureátom ocenenia Nemocnica roka 2016 stala opäť po roku **Ľubovnianska nemocnica, n.o.** Druhé miesto obhájila Nemocnica Košice-Šaca a.s. 1. súkromná nemocnica a z minuloročného umiestnenia v top 10 sa na tretiu pozíciu dostala štátna Nemocnica Poprad, a.s.

Nemocnica zo **Starej Ľubovne** dosiahla vo všetkých štyroch hodnotených kategóriách ukazovateľov vysoko nadpriemerné skóre, čo sa nepodarilo žiadnej zo všeobecných nemocníc. Ľubovnianska nemocnica má veľmi spokojných pacientov, ktorí takmer nepodávajú sťažnosti a je najtransparentnejšou nemocnicou vo svojej kategórii. Má nízku rehospitalizovanosť pacientov, ako aj nízku úmrtnosť po operačných výkonoch a na oddelení po preložení z JIS. Slabšou stránkou víťaznej nemocnice je relatívne vysoká úmrtnosť na JIS.

Nemocnica v **Košiciach-Šaci** po roku obhájila svoju jednoznačnú líderskú pozíciu v celkovej spokojnosti pacientov a pri ukazovateli úmrtnosti na akútnu mozgovo-cievnu príhodu. Spomedzi všeobecných nemocníc má v aktuálnom rebríčku najnižšie čísla aj pri úmrtiach na JIS. Na druhej strane má suverénne najčastejšiu rehospitalizovanosť pacientov do 30 dní, čo môže súvisieť s rôznymi faktormi, aj externými, na ktoré nemusí mať nemocnica vplyv. Akcionári a manažment by sa však mali pousilovať

zvýšiť transparentnosť nemocnice, nakoľko v tomto ukazovateli sa šačianska nemocnica umiestňuje medzi poslednými.

Nemocnica **Poprad** exceluje v schopnosti uhrádzať všetky svoje záväzky načas a dokáže i veľmi dobre generovať vlastné zdroje. Jej index transparentnosti je druhý najvyšší spomedzi všeobecných nemocníc. Nedostáva príliš často a príliš vysoké pokuty od ÚDZS za zle poskytnutú zdravotnú starostlivosť. Pri ukazovateli úmrtnosť na JIS patrí medzi štvrtinu najúspešnejších "všeobeciek", avšak pri úmrtnosti na lôžkovom oddelení po preklade z JIS sú jej bodové zisky už významne podpriemerné.

Na opačnej strane rebríčka sa ocitli zhodou okolností tri nemocnice, z ktorých každá získala v jednej z hlavných sledovaných oblastí najnižšie bodové hodnotenie v porovnaní s ostatnými všeobecnými nemocnicami - NsP Sv. Lukáša **Galanta** pri spokojnosti pacientov, NsP **Prievidza so sídlom v Bojniciach** pri kvalite poskytovanej zdravotnej starostlivosti a NsP **Považská Bystrica** pri hospodárskych ukazovateľoch.

Najviac nespokojných pacientov bolo hospitalizovaných v galantskej nemocnici, ktorá má v kategórii všeobecných nemocníc aj najvyššiu sumu pokút od ÚDZS v pomere k počtu pacientov. A spolu s nemocnicou v Snine má NsP Sv. Lukáša v Galante tiež najnižší index transparentnosti. Treba dodať, že prevažná časť údajov za sledované ukazovatele sú ovplyvnené ešte obdobím pred prevzatia bývalej župnej nemocnice Svetom zdravia, ktoré sa uskutočnilo v priebehu roka 2015.

Pri nemocniciach v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja (TNSK) (t.j. Považská Bystrica a Bojnica) ukazujú hospodárske ukazovatele neutešený obraz ich veľmi zlého finančného zdravia. Tieto dve zariadenia spolu s ďalšou nemocnicou TNSK - NsP Myjava - predstavujú tri všeobecné nemocnice s najvyšším dlhom po lehote splatnosti, rádovo v desiatkach miliónov eur. Bojnická nemocnica dosiahla najmenší počet bodov spomedzi hodnotených všeobecných nemocníc aj pri ukazovateli úmrtnosti na oddelení po preklade z JIS a blízko bodovému minimu bola aj pri indikátoroch reoperovanosti a úmrtnosti po operačných výkonoch.

<i>Kategória všeobecné nemocnice</i>		<i>Rating [0; 100]</i>	<i>Spokojnosť pacientov</i>	<i>Kvalita ZS</i>	<i>Hospodárenie</i>	<i>Transparentnosť</i>
1.	Eubovnianska nemocnica, n.o.	77,0	83	65	83	92
2.	Nemocnica Košice-Šaca a.s. 1. súkromná nemocnica	66,9	94	60	83	20
3.	Nemocnica Poprad, a.s.	64,5	62	52	85	75
4.	Dolnooravská nemocnica s poliklinikou MUDr. L. Nádaši Jégého Dolný Kubín	59,3	70	62	50	47
5.	Nemocnica s poliklinikou Trebišov, a.s.	58,5	54	53	72	61
6.	Nemocnica arm. generála L. Svobodu Svidník, a.s.	58,3	50	62	64	52
7.	Všeobecná nemocnica s poliklinikou Levoča, a.s.	56,2	56	60	75	21
8.	Vranovská nemocnica, a.s.	54,5	41	55	79	42
9.	Nemocnica s poliklinikou Š.Kukuru Michalovce, a.s.	54,3	33	51	73	75
10.	Nemocnica Dr. V. Alexandra v Kežmarku n.o.	54,0	19	70	80	36
11.	Nemocnica s poliklinikou Spišská Nová Ves, a.s.	53,6	49	45	72	60
12.	Nemocnice Žiar nad Hronom (s prevádzkou Banská Štiavnica) a Rimavská Sobota	52,0	37	54	96	13
13.	Nemocnica A. Leňa Humenné, a.s.	51,8	46	46	70	53
14.	NsP Sv. Jakuba, n.o. Bardejov	51,1	58	49	62	33
15.	Nemocnica s poliklinikou Brezno, n.o.	50,7	32	56	65	50
16.	Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš	50,1	39	58	31	72
17.	Nemocnice s poliklinikami, n.o., Levice a Topoľčany	49,2	31	45	68	68
18.	Nemocnica s poliklinikou Dunajská Streda, a.s.	48,1	53	58	40	23

19.	Nemocnica s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a.s.	47,7	30	42	70	63
20.	Forlife n.o., Všeobecná nemocnica Komárno	47,1	50	34	70	45
21.	Nemocnica Alexandra Wintera n.o. Piešťany	46,7	29	67	28	48
22.	Všeobecná nemocnica s poliklinikou Lučenec n.o.	45,9	46	30	81	42
23.	Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca	45,2	54	30	59	53
24.	Nemocnica Snina s.r.o.	43,8	46	42	72	7
25.	Nemocnica Zvolen a.s. (vrátane prevádzky v Krupine)	43,8	33	40	62	48
26.	Nemocnica na okraji mesta, n.o., nemocnica Partizánske	42,0	41	31	66	44
27.	Nemocnica s poliklinikou, n.o. Revúca	41,5	48	37	25	63
28.	Fakultná nemocnica s poliklinikou Skalica, a.s.	41,3	37	44	64	10
29.	Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica	32,8	34	43	2	46
30.	Nemocnica s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach	28,1	53	23	6	30
31.	Nemocnica s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s.	26,3	16	28	51	7
<i>Priemer</i>		49,8	46	48	61	45

Pozn.: Nemocnice možno porovnávať len v rámci svojej kategórie.

Zdroj: INEKO

Metodika

Ocenené nemocnice museli prejsť kvalifikačnými kritériami² komplexnosti (poskytovanie zdravotnej starostlivosti v minimálne 5 zo 7 základných odborností)³ a dostatočnej veľkosti vzorky pri sledovaných ukazovateľoch a získať pri nich sumárne najvyšší počet bodov. Posudzované obdobie rokov 2012 až 2015, pričom so vzdialenejším rokom sa váha hodnôt ukazovateľov znižovala.

INEKO (a TIS pri bode D) porovnávalo nemocnice v rámci dvoch kategórií (štátne univerzitné a fakultné nemocnice a všeobecné nemocnice) na základe hodnôt 12 ukazovateľov v štyroch hlavných oblastiach:

Kategória ukazovateľov	Váha	Názov ukazovateľa	Váha
A) Spokojnosť pacientov	25 %	A1) Celková spokojnosť pacientov (pozostávajúca z 12 subindikátorov)	20 %
		A2) Sťažnosti pacientov	5 %
B) Kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti	40 %	B1) Reoperovanosť	10 %
		B2) Rehospitalizovanosť do 30 dní	5 %
		B3) Úmrtnosť po operačných výkonoch	5 %
		B4) Úmrtnosť na akútnu mozgovo-cievnu príhodu	5 %
		B5) Úmrtnosť na JIS	5 %
		B6) Úmrtnosť na lôžkovom oddelení po preklade z JIS	5 %
		B7) Pokuty od ÚDZS	5 %
C) Hospodárenie	20 %	C1) Schopnosť generovať vlastné zdroje	10 %
		C2) Dlh po lehote splatnosti	10 %
D) Transparentnosť	15 %	D1) Index transparentnosti (pozostávajúci z 19 subindikátorov)	15 %
100%			100 %

Zdroj: INEKO

² Nemocnice, ktoré neboli posudzované (v abecednom poradí): Bánovce n/B., Bratislava (Medissimo), Bratislava (Nemocnica sv. Michala), Bratislava (UNSP Milosrdní bratia), Bratislava (Železničná nemocnica), Gelnica, Handlová, Hlohovec, Hnúšťa, Ilava, Košice (Železničná nemocnica), Kráľovský Chlmec, Krompachy, Malacky, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Šahy, Trstená, Veľký Krtíš a Zlaté Moravce.

³ Vnútorne lekársstvo (interné), chirurgia, neurológia, pediatria, gynekologicko-pôrodnické oddelenie, novorodenecké oddelenie (neonatológia) a oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny (OAIM).

Dôležité upozornenia !

Keďže ešte nie sú dostupné relevantné dáta zo systému DRG, a teda chýbajú informácie o tom, s akými náročnými diagnózami a zdravotným stavom sú v jednotlivých nemocniciach hospitalizovaní pacienti (tzv. Case Mix), nemožno brať výsledky ocenenia Nemocnica roka 2016 ako komplexný obraz o kvalite zdravotníckych zariadení. Bez tzv. rizikového váženía, teda zohľadnenia stavu pacienta pri vstupe, sa môže stať, že nemocnice s komplikovanejšími prípadmi môžu byť znevýhodnené, a preto nemusia byť vždy priamo porovnateľné s ostatnými zariadeniami, kde prevládajú ľahšie diagnózy.

INEKO preberá dáta od zdravotných poisťovní, zdravotníckych zariadení, MZ SR, VÚC, ÚDZS a ďalších inštitúcií, a preto nemôže garantovať a nieť právnu zodpovednosť za správnosť použitých originálnych dát. Prípadné chyby sa snaží zisťovať a po ich verifikovaní relevantnými inštitúciami aj priebežne odstraňovať.

Meraním a zverejňovaním údajov chce INEKO pritiahnuť pozornosť verejnosti k diskusii o kvalite a efektívnosti zdravotníckych zariadení. Pokiaľ majú ľudia viac kvalitných informácií, dokážu sa na ich základe lepšie rozhodnúť a vytvoriť aj účinnejší tlak na zlepšovanie verejných služieb.

„Myslíme si, že projektom pomôžeme pacientom a ich príbuzným, ale aj samotným zariadeniam sa zlepšovať. Zvyšovanie transparentnosti zverejňovaním relevantných informácií o kvalite a efektívnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti je podľa nás jedným z kľúčových predpokladov na to, aby pacienti dostávali najlepšiu starostlivosť za najlepšiu cenu. Je to zároveň aj posolstvo myšlienky hodnoty za peniaze“.

Dušan Zachar

analytik INEKO

INEKO - Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy

Bajkalská 25, 827 18 Bratislava 212

tel.: +421 2 5341 1020, fax: +421 2 5823 3487, zachar[a]ineko.sk, www.ineko.sk

Chceli by sme vyjadriť vďaku najmä zdravotným poisťovniam Dôvera a Union, ako aj Všeobecnej zdravotnej poisťovni a tiež Ministerstvu zdravotníctva SR a samotným nemocniciam za ochotu a súčinnosť pri poskytovaní štatistických údajov potrebných pre vyhodnotenie ukazovateľov spokojnosti pacientov, kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti, hospodárenia a transparentnosti nemocníc v SR.

Údaje tu použité boli prevzaté od zdravotných poisťovní, zdravotníckych zariadení, MZ SR, VÚC, ÚDZS, z Registra účtovných záznamov a z vlastného výskumu INEKO a Transparency International Slovensko.

Všetky tieto dáta, ako aj mnoho ďalších od roku 2009, vrátane rozšírených výsledkov ocenenia Nemocnica roka 2016 a jeho úplnú metodiku, je možné nájsť na voľne prístupnom portáli nemocníc: nemocnice.ineko.sk.

Portál finančne podporujú:

